

مردنهكاني باوكم

محهمهد حسين

بهم جۆره باوکمیان کوشت، ههروایش زیندوویان کردهوه، کهس نهیزانی بۆ سهرنگونیان کردوو بۆچی هینایشیانهوه، وهك ئهوهی ئامانجینکی بالآیان له ناو دووژمنهکانی سهرۆك و حیزب و دهولهتدا پیکابیت، دهستیان چووه کوشتنی ئهو پیاوه چاره رهشهی که تا ئیستایش نازانین بۆچی ئهیکوژن، بۆچی دوواتریش بهزیندوویی ئهیهیننهوه، یان که جاریکی تر دیتهوه بۆ وازی لی ناهینن؛

وهك چيرۆكه ناماقولهكانى ناو خهيالگهى سيناريستهكانى هۆليۆد، وهك ئهندازهى ئهو گهرهكه تهجاوزانهى له كهنارى شاره خواپيداوهكاندا دووكهلى كويرهوهرى و نههامهتى لى ههلئهسيّت، ئهم چيرۆكهى باوكيشم پره له ناماقوليهت، پره له قهدهرى بى مانا كارهساتيكهو پيكهاتووه له زنجيرهيك ديمهنى پيكهنيناويى كۆميتراژيدى، كه جگه له من ئهكريّت ههموو خهلكى ئهم ديايه چيرى لى ببينن.

قەدەرى من وەھابوو، ئەبووايە ھەر بەسەر شوێنەوارەكانى كارەساتەكەدا بھاتايەم، بەشوێن ڕەوينەوەى تەمى بەيانيە ساردەكانى چاوەروانى دوواى نوێڔى بەيانىيى داپىرەم، ڕاچەنىنى خەوى خۆشى بەيانىيانى ئەزموونكردايە، رىپۆقى چاوى بێداربوونەوەم بە لێوارە چڵكنەكەى لێفەكەم بسرىيايە، قەدەرێكەو ئەبووايە پڕ بەئازارەكانى بريايەم،، من گىرۆدەى ئاە و ھەناسە قوڵەكانى دايكم بووم، لە ھەموو شت زياتر بە ئازارەكانى ئەو، قسە ڕەق و تالەكانى، ئەو بێدەربەستىيەى ئازارى رۆحى داپىرەمى پێ ئەدا، ئەپلامەوە،، كە ئەيگوت (بەمردنەكەيشى ھەر لە ئۆمەتى محەمەد جياواز بوو)، ئيتر لە دەريايەك گوماندا غەرقى ئەكردم، گومان لە ھەموو ئەو شتانەى كە نەئەكرا من گومانى لىنېكەم، لە ھەموو ئەو پرسيارانەى لە حەسرەت بێ باوكىمدا دەستبەردارى وەلامە نەبىستراوەكانى ئەبووم.

ئەكورژیت پیش ئەوەى بیبینم و بیناسم، بمبینیت و بمناسیت، وەك ئەو ھەزاران كەسەى لەو رۆرگارەدا ئەكورژران و كەسیش نەیئەزانی لەسەر چى و بۆچى ، بەیانیانیك لە مال ئەچیتە دەرەوە و ئیتر نایەتەوە، بی ئەوەى ھیچ حسابیکى بۆ نەھاتنەوەى كردبیت، بی ئەوەى بزانیت چ قەدەریکى شووم لە بۆسەدایە بۆی، دوواى دووو ھەفتە بەنیمچە دارزاوى و بە بۆگەنیکى زۆرەوە تەرمەكەى ئەبریتە نزیكترین بنكەى يۆلىسى شار.

ههمیشه مردن ههروابووه، خراپترین و نهگونجاوترین کاتی بن ئادهمیهکان هه لبژاردوووه ۱۰۰ وهك ئهوه ی خن ی کهم سامناك بیّت، بیهویّت بهم کوتوپرییه ی ئه و کهسانه بترسیّنیّت که لهبهر ژیان نایانهویّت له مردن بترسن.

دایکم که تائهمرپیش ئهوه ی هه رله بیرنهچووه بهنابهدلی و بهزور داویانه بهشوو، ههتا ئه و روزهیش بهکورژراوی تهرمه که ی بر دننهوه، نیوانیان هه رناخوش ئهبیّت ئه و گومانی وه ها ئهبیّت ئه و کونه دراوسیّی گونده کهیان، که کاتی خوی لهسه ربیستان ناکوّکی ئهکهوییّته نیوانیانه و کوشتوویه تی نهلیّت: (هه رئه و سهگبابه یه ئهوهنده رقی لیّمانه، ئهگینا ئه و خراپه ی بو که س نهبووه و دووژمنیّکی دیارو ئاشکرایشی نهبووه تابلیّین…)

مامه رۆستەم، براگەورەى باوكمە و لەسەر بەشە ماڵ دابەشكردن چواردە ساڵى رەبەق مەرحەبايەكيان لەنێواندا نامێنێت، دڵنيايە لەوەى باوكم بەدەست جەلاوزەكانى بەعس كوژراوە، چونكە چەپێكى شۆرشگێرى دەمنەوەستاوى زمان ھەلەشەى رۆژگارى خۆى بووە، دراوسێيەكمان كە شۆفێرى پاسى ھێڵى كەلار - بەغدايە، ئەلێت: بەچاۋى خۆى باوكمى بىنيوە لەگەڵ پياوێكى رەشتاڵەى بالآبەرزدا سوارى پاسێكى بەغداد ئەبێت، ھەتا كەوتوونەتە رێيش ھەر وا پێكەوە بوون، بەلام دوواتر لێكۆڵينەوەكانى پۆليس دەرىخست ئەو ئۆتۆمبىلە ئەوانى تيانەبووە كاتێك گەيشتۆتە بەغداد.

بۆ دۆزىنەوەى ئەو پياوە رەشتالە گومان لىكراوە، زۆر گەراين: وتيان فەرمانبەرىكى پەروەردەيە، چوين و ئەو نەبوو كريكارىكى پۆستەو گەياندنە شۆفىدىكى تاكسىيە، تائىستايش ھەر بەدووايدا ئەگەرىيى و نەماندۆزىيوەتەوە داپىرەيشم ھەر كە بىرى ئەكەوتەوە، بەھەسرەتىكەوە ئەيگوت (وەى لەو خوينەى شەوى بەسەرا دىت، ئىتر ھەر نادۆزرىتەوە)

باوکم تامردیش بهلای کهسه زوّر نزیکه کانی خوّیه وه مایه ی گرنگیپیّدان نهبوو، لای کهس خوّشه ویست نهبوو: نه وه که هاوسه ر، نه وه که برا، نه وه که هاوریّ، نه وه که هاونیشتمانی ۱۰۰۰ به لام دووای کوژرانی به و شیّوه تراژیدییه ، بهجاریّک ههمووان گوّران به رامبه ری، ئیتر کیّرقی خوّشه ویستیی ههمولایه ک به رز بووه وه بو جوانه مهرگییه کهی ، بو غهدری کوشتنه کهی ، بوّئه و ئاواتانه ی بردیه رُیّر گلّ و نه هاتنه دی.

چەند بەختەوەر بوو باوكم، ئەوەى لە ژياندا لني بنيبەش بوو بەمردوويى بەدەستى ھننايەوه٠٠٠

بۆ من گرنگ بوو بزانم ئەم باوكە چۆن پياويك بووه، چۆن فەرمانبەرىك و چۆن برايەك و چۆن نىشتمانپەروەرىك بووه سهيچ لەوه ناخۆشتر نىيە لە بۆشاييەكى مىرۋويىدا بريت، رابردوويەكت نەبىت يادەوەرىيەكانتى تيا زىندووكەيتەوە، سەروەرىيە وەھمىيەكانتى لىوە وەربگریت ۱۰۰ بۆ من ژیانی ھەتیویم چەند سەخت بوو، كوژرانەكەی باوكم زیاتر، ھیچ نەزانین لە بارەی ئەو رۆژگارەی تیا ژیابوو ئازارەكەی بەسوى تر بوو ۱۰۰ دەمویست بە زانینی ئەم سیفەتانەی، بەھەلگرتنی شویننپی ونەكانی، كوت كوتی وینه وردووخاشبووەكەی ناو خەیالم كۆبكەمەوه ۱۰۰

من تارادهیهك بیانووی خوّم ههبوو بوّچی ئهگهریّم، ههمووان دهیانزانی ویّلی دووای باوکایهتیه کی لهده ستچووم، به لام ئهی مامه روّستهم و دایکم و نهقیب عهلی هاوریّی بوّچی ئهگهریّن، ئهشیّت دووای ئه و ههموو ساله دوّزینه وهی بکوژه کانی باوکم چ سوودیّکی ههبیّت بو نهوان؟ ئهمه ئه و پرسیاره بوو که س وه لامه راسته قینه کهی نه نه زانی، هه لبه ته دووای ئه و ههموو ساله، تائیستا که یش له من زیاتر هیچ که سی تر نایزانیّت.

رِاسته وتوویانه (باوك كوژراو له حهقی خوّی خوّش ئهبیّت، به لام پلاو و گوشتخور واز ناهیّنییّت).

ههموتان ئەزانن ئەم باوكى منە ئەگەر بىشمايە پىاويكى دىارى ناو لاپەرەكانى مىنۋور نەئەبوو، بەدلنىياييەوە نەئەبووە ئەندام پەرلەمان و پارچە زەويى روكنى بەكەسيان نەئەبەخشى، نەئەبووە شاعىرى ناو ئاھەنگ و بۆنەو يادەكان، لەگەل گۆرانىيەكانى عەلى مەردانا كەمانچەى نەئەۋەنى، وەك خۆى باسى ئەكات بۆ دايكىشم پياويكى بىزاركەرى كەللەشەق بوو… بەلام بۆ من مەسەلەكە بەجۆرىكى ترە، ھەر ھىچ نەبىت كەلىنى بى باوكىي بۆ پر ئەكردمەوە، ئەو كەلىنەى تەنھا من ئەزانم چەند ناخۆش و ئازاراوييە…

هاوری شاعیره کهم ههر کاتیّك باسی باوکمی بو ئه کهم، ئهلیّت (گرنگی ئهم جوّره پیاوانه دووای مردنیان دهرئه کهویّت، ئهگینا به ژیانیان که لّکیّکی وههایان بو هیچ که سیّك نییه سن ئه مانه بوّیه ئه مرن تا نیشانی دهن دووای ئه وان، چه نده برینی به سوی له ژیاندا دهم ئه داته وه).

كه من ييم ئهگوت:

-نا هاوریکهم، ئهوه گرنگیی ئهو نییه مردنهکهی ئهیهویّت نیشانمان دات، به لکو پیداویستیی ئیمهیه به ئهو، پیداویستیی من و دایکمه ۵۰۰۰ که تا ئیستایش شهرم ئه کات باسی شووکردنه وه بکات کات یا خود ئه ترسیّت نه وه ک کوشتنه که ی باوکمی به سه ردا ساغ بکهنه وه ۵۰۰۰ خوانه ناسانه بلّن:

-(كوره ههر ئهو ژنه عهياره بهكوشتى دا ٠٠٠٠ تامرديش بهرووخوشى پيالهيهك چاى بو دانهنا٠٠٠)

* * *

ساله کانی ته مه ن ئه هات و ئه چوو، من به هه تیوی و دایکم به بیّوه ژنکوّشی و داپیره م به پیری و جگه رسووتاوی، ژیانیّکی پر له نه هامه تی، مالیّکی پر له سه رماو هه لله رزینی هه ژاری و کوله مه رگیمان ئه برده سه ر. به رده وام ئه وان چاویان له گه و ره بوونی من بوو، منیش له غه مناکی و ره شپوشیی دایکم، له زیاتر پیربوون و چرچولوّچبوونی داپیره م بوو…

له یه کیک له شهوه تاریك و دریزو سارده کانی مانگی شوباتدا، داپیره م سیهه مین خه ونی شوومی خوّی ئه بینیّت، ئه و له هه موو ته مه نیدا سیّ جار خه ونی ترسناکی بینیووه، له و خه ونانه ی له نیوه شه واندا به ده م ترسه وه رایچله کاند بینت، یه که م خه ونیان کوشتنی برابچر که که یه دووادا دیّت، دوووهه میان کوشتنی کوره ناوه راستینه کهی (به واتای باوکم). ئه و شهوه ی که سیّهه م خه ونی ئه بینیّت، هه ر نیوه شه و له ترساندا هه موومان هه لله رزینه وه و به ناوازی هوّره یه که ترساندا هه موومان هه لله رزینه و و به ناوازی هوّره یه که خوره یه که مناکه وه ، به رده وام به دوووباره نه کانوره و (ده سته ی ئازیزان کاریّك پیّم کردن، بیّزاربووم له ژیان رازیم و مه مردن،)

بۆ سبەينى لەگەڵ خۆركەوتندا درا لە دەرگاى حەوشەكەمان، گورەى بزوينەرى سەيارەيەك و ورتە ورتىكمان بە عەرەبىيەكى موسلاويانە بىست. بە بىدەنگى و لە كەشىكى پر لە ترسدا، سەيارەيەكى لاندكرۆزەرى زەيتونى، پياويكى لاوازى نيوەگيانى كۆلەوار، لە تويى بەتانىيەكى كۆنەدا و بەھىيورى فرىيى ئەداتە بەر دەرگاكەمان، دايكم گويى لە يەكىكيان ئەبىت بەكوردىيەكى شكاو پىي ئەلىت: (وسكوت بەھا… دەنگت نا ھەبىت… عەدل بوي مال).

ئەو پپاوە باوكم بوو، ھەر يەكەم ساتى بىنىنى ناسىمەوە، بى ئەوەى راچەنىن و پەشۆكانەكەى دايكم پىٚمبلىّىت، ھەلھەلە لىّدانەكەى داپىرەم دلىنيام كات، من ناسىمەوە، ھەر لە شىۆوازى روانىنەكەى، لە رووخسارە داتەپيوەكەى، كە نەخشى ئازارو ئەشكەنجەى ھەموو ئەو سالانەى لەسەر ھەلكۆلرابوو، زانىم ئەو پياوە نىوەگيانە باوكمە.

بەدریژیی چوارده ساڵ باوکم به سههویهك ئهگیریّت، بههنری لیٚکچوونی ناوهکهی لهگهڵ ناوی سیانیی کهسیّکی تر که لهلایهن دهزگای ئهمنهوه داواکراوبوو، ئهیگرن و ئهیبهن، ئیو بهیانییه بۆمان دهرکهوت که ئهو تهرمهی بهناوی باوکمهوه نراوهتهگنر تهرمی پیاویّکی تره، یاخود باوکیّکی تره، لهو باوکانهی که تائهمروّیش مردنهکهیان وهك نهیّنی ههرماوهتهوه، باوکیّك خودا ئهزانیّت ئیسته چهندیّکی وهك منی ههبیت چاوهریّی بکات…

بق خۆشبه ختیی باوکم، به م دوواییانه که زیندانه کان سه رحساب ئه کهن، چاویک به فایله کهی ئه ویشدا ئه خشینن، دووای فه یسیکی تری

لێپرسینهوهو لێکوٚڵینهوه، بوٚیان دهرئهکهویێت ئهمه ئهو کهسه نییه که کاتی خوٚی لای ئهوان داواکراو بووه نیتر ئهفسهره جل سهوزهکه به توٚزیّك نیگهرانییهوه، به کوردیه کی شکاوهوه پیّی ئه ڵێت: (کاکه خوٚت دهبیّت عهفومان کهیت، ئیمه له خدمه ی حیزب و سهوره ۰۰۰۰ به ختای ئهبیت ههر ۱۰۰۰۰ یعنی فی کل مکان ئهم شته ممکنه ۱۰۰۰ ،

دووای ئەوەی باوکم گەرايەوە، ئەو کەلێنەی لە ژیانی ھەمووماندا دروستی کردبوو پری ئەکاتەوە، چوارمانگ لەگەلمانا ئەژی و دوواتر بانگ ئەکرێت بۆ خزمەتی سەربازی، يەکسەر رەوانەی بەرەکانی جەنگی ئێران - عیراق دەکرێت، وەك ئەوەی لە سەرنگونبووندا بەھرەی ھەبێت، ياخود مردن و بێسەروشوێنبوون، تاموچێژێکی تیابێت و تەنھا ئەو فێری بووبێت، پێش ئەوەی يەك مۆڵەتی (جومعەو خەمیس) وەرگرێت و سەرێکمان لێبداتەوە، لە ھێرشەكەی فاودا جارێکی تر بێسەروشوێن ئەبێتەوە،

ئهم باوکی منه، مردنهکانی هیّنده تهمومژاوی و پر نهیّنیه، دووای ههر مردن و سهرنگونبوونیّکی کوّمهلیّك چیروّکی جیاجیای لهسهر دروست ئهکریّت، منیش ههلپهرستانه، بهگویّرهی روّژ، ههر جارهو یهکیّك له حکایهتهکانی بهرّاست ئهزانم، کامیان سوودی روّژی تیابیّت وهك چیروّکی راستهقینهی ئه و وهریدهگرم…

کیشه ی من ئه وه نییه ئایا باوکم چوّن مرد، یان شههید بوو به بلکو گومانم له و خوّشییه هه یه که ملازم عهدنان ئهلیّت بووه ته هوّی وهستانی دلّی باوکم له ژیانیا یه کجار خوّشی ئه بینیّت، ئه ویش ئه و روّژه یه له زیندان به ری ئه ده ن من ناتوانم بروا بکه م باوکم له خوّشیا مردوووه ، له خوّشیی ئه وه ی دووای چوارده سال سه رنگووم بوون ، چوارده سال ژیان بی ئه وه ی تیشکی هه تا و ببینیّت ، له ساتیکدا پیّی ئه لاّین « ئه وه تو نیت گوناهباریت ، بروّ تیّمه به سه هوویه کوت تو مان گرت که سیّکی تر بگیرایه ، که سیّک هه روا وه که تو ناوی (جوامیر عه لی حه یده ر)ه).

ئەنسەرە جل سەوزەكە بە زەردەخەنەيەكى تالەوە، بە نەرمىيەكى زالمانەوە پنى ئەلىت (لەم سەھووەدا بە تەنھا ئىمە گوناھبارنىن، بە پلەى يەكەم باوكت گوناھبارە، لەبەر ئەوەى تۆى ناوناوە جوامىر، دوواتر باپىرەت، ئەو كوردە شاخاوييە نەگبەتەى كە مەگەر من بزانم پنچ و لفەى جامانيەكەى، بمبوورە (منع تفكير)**ەكەى چەند بووە، لەبەر ئەوەى باوكتى ناوناوە عەلى… ئەگەر تۆ ھاوناوى (جوامىر عەلى حەيدەر)ى سەگباب و ئاژاوەگىر نەبوويتايە، ئىمە چ كارىكمان بەسەرتەوە ھەبوو؟!

ئەم باوكە بۆ من ھەر نەبوو ، ئەگەر چى قەت مردنەكانىشىم ئەزموون نەكرد وەك ھەر باوك مردنىكى ئاسايى .

^{.....}

⁽جبناء القادسية): بهمانای خوپرییه کانی شهری عیراق - ئیران دیت.

⁽منع تفکیر): (بهواتای رِیّگریی بیرکردنهوه) دیّت، له عیراقدا وهك سووكایهتی به سهرویّن و میّزهری پیاو، تهنانهت عهگالی عهرهبیش ئهوترا،